

Detefon RD s II

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:

1929 - 1932

Miejsce powstania:

, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:

wys.: 90 mm, sze.: 100 mm, dł.: 150 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 969/V/225

SŁOWA KLUCZOWE

czas wolny, dźwięk, fale radiowe, elektronika,
handel, komunikacja, łączność, międzywojnie,
muzyka, nagłośnienie, odtwarzanie dźwięku,
poczta, propaganda, przemysł, radio, sprzęt
RTV, urządzenia mobilne, wzornictwo polskie

W 1929 roku Polskie Radio SA, chcąc dotrzeć ze swoim programem do najbardziej oddalonych miejsc w Polsce, rozpoczęło kampanię promującą radiofonie. Odbiornik, który miał się sprawdzić w popularyzacji tego środka przekazu na terenie kraju, musiał spełnić szereg wymagań. Przede wszystkim oczekiwano, że miał umożliwić odbiór stacji radiowych na rubieżach kraju. Musiał być przy tym prosty w obsłudze, a także posiadać wytrzymałą konstrukcję. Przy powszechnym ubóstwie społeczeństwa, pomysłodawcy kampanii postawili też warunek, by cena urządzenia była niewielka. Pierwszym rezultatem prac spełniających te oczekiwania był odbiornik detektorowy – Detefon, opracowany w Państwowej Wytwórni Łączności przez Wilhelma Rotkiewicza i Czesława Rajskiego. Cena odbiornika z kompletem wyposażenia (słuchawki, antena, przetątnik antenowy z odgromnikiem, izolatory do zawieszenia anteny itp.) wynosiła trzydzieści dziewięć złotych, podczas gdy odbiornik lampowy kosztował w tym okresie kilkaset złotych. Detefony można było kupić nie tylko w sklepach radiotechnicznych, ale także we wszystkich agendach Polskiego Radia oraz w urzędach pocztowych. Detefon to jeden z wczesnych typów aparatów radiowych, wykorzystujący zdolności detekcji fal radiowych przez kryształy siarczku ołowiu, stąd nazwa „radio kryształkowe”. Aparat pozwala na odbiór dwóch zakresów fal – długich i krótkich. Fale radiowe wychwytywane przez antenę indukowały w niej prąd przemienny prostowany przy przejściu przez detektor kryształkowy. Impulsy elektryczne były następnie zamieniane na drgania membrany i słyszane jako dźwięk w słuchawce. Aparat nie wymagał zewnętrznego źródła prądu, co było jego zaletą, gdyż przeważająca część terenów ówczesnej Polski nie była jeszcze zelektryfikowana. Sprzedaż rozpoczęto w grudniu 1930 roku, do końca 1939 roku wyprodukowano około 500 tys. egzemplarzy. Detefon zbudowano w oparciu o dwie jednowarstwowe cewki ułożone prostopadle względem siebie i dwa kondensatory (w tym jeden strojeniowy) oraz detektor kryształkowy. Radio posiada skalę 0-100 w górnej części obudowy, umieszczoną na kołnierzu pokrętła strojeniowego. Na górnej płaszczyźnie obudowy umieszczone jest gniazdo przyłączeniowe dla kryształka oraz napis „Detefon” wraz z logo wytwórcy. Na bocznej ścianie umiejscowione jest gniazdo antenowe i gniazdo uziemienia, a także pokrętło do zmiany zakresu dla fal krótkich 280-420 m i fal długich 1200-1500 m. Na bocznej ścianie po przeciwnej stronie umiejscowione są dwa wejścia słuchawkowe. Głośność ustawiana jest poprzez regulację naciągu kotwicy głośnika magnetycznego, dostępnej z tyłu obudowy. Opracowanie: Piotr Turowski, Filip Wróblewski